

Deutsch-Ungarisches Forum Magyar-Német Fórum

Fachtagung

Aspekte der gesellschaftlichen Integration von
Minderheiten in Ungarn und Deutschland:
Möglichkeiten, Grenzen und Europäischer Rahmen

Szakmai Fórum

Kisebbségek társadalmi integrációja
Magyarországon és Németországban:
Lehetőségek, korlátok és európai keretek

1. Junges Deutsch-Ungarisches Forum

1. Fiatalok Magyar-Német Fóruma

21.

Jahrestagung | Éves közgyűlés

14./15. Oktober 2011

2011. október 14-15.

Budapest

Tagungsort | Helyszín

Tölösi Konferencia Központ **Magyar Telekom Nyrt.**

Krisztina krt. 55,
1013 Budapest

Arbeitsprachen | Munkanyelvek

Deutsch und Ungarisch, mit Simultanübersetzung
Magyar és német, szinkrontolmácsolással

Koordination | Koordináció

Deutsch-Ungarische
Industrie- und Handelskammer
Német-Magyar
Ipari és Kereskedelmi Kamara

Deutsch-Ungarische Industrie- und Handelskammer Német-Magyar Ipari- és Kereskedelmi Kamara

Lövőház utca 30.
H-1024 Budapest
Tel: +36-1-345 76 00
E-Mail: info@ahkungarn.hu, Internet: www.duihk.hu
Koordination: Dirk Wölfer

Institut für Europäische Politik Európa-politikai Intézet

Bundesallee 23
D-10717 Berlin
Tel: +49-30-889 13 40
E-Mail: info@iep-berlin.de, Internet: www.iep-berlin.de
Koordination: Katrin Böttger

Tagungssekretariat | Konferencia titkárság

Németh Marietta, Mobil: +36 30 200 1595
Eike Hortsch: +49 178 13 45 762

Deutsch-Ungarisches Forum Magyar-Német Fórum

21.

Jahrestagung | Éves közgyűlés

14./15. Oktober 2011

2011. október 14-15.

Budapest

Aspekte der gesellschaftlichen Integration von
Minderheiten in Ungarn und Deutschland:
Möglichkeiten, Grenzen und Europäischer Rahmen

Kisebbségek társadalmi integrációja
Magyarországon és Németországban:
Lehetőségek, korlátok és európai keretek

1. Junges Deutsch-Ungarisches Forum

1. Fiatalok Magyar-Német Fóruma

Deutsch-Ungarisches Forum

Auf Initiative der Europäischen Bewegungen in Ungarn und Deutschland und unter Federführung des Instituts für Europäische Politik wurde im Juni 1991 mit Unterstützung der damaligen Regierungschefs, József Antall und Helmut Kohl in Budapest das erste Deutsch-Ungarische Forum durchgeführt. Das Deutsch-Ungarische Forum ist heute eine der wichtigsten Institutionen im gesellschaftlichen Dialog zwischen Deutschland und Ungarn. Ziel des Forums ist es, aktuelle Fragen der gesellschaftlichen und wirtschaftlichen Entwicklung beider Länder im offenen Dialog zu diskutieren und gemeinsame Antworten zu finden, die auch den Erfordernissen der europäischen Integration Rechnung tragen.

Das Deutsch-Ungarische Forum ist Plattform für alle gesellschaftlichen Gruppen. Als bilaterale Gesprächsinitiative fördert es den Gedanken- und Erfahrungsaustausch zwischen Vertretern und Experten aus Politik, Wirtschaft, Kultur, Wissenschaft und Zivilgesellschaft in beiden Ländern. Sachlichkeit und parteipolitische Ausgewogenheit gehören zu den Grundprinzipien der Tätigkeit des Forums. Aufgrund der großen Bedeutung des Forums für die bilateralen Beziehungen fördern die Regierungen und insbesondere die Außenministerien beider Länder seine Arbeit von Beginn an auf höchster Ebene.

Magyar-Német Fórum

A Magyar-Német Fórum első közgyűlésére 1991. júniusában az Európa-Mozgalom Magyar és Német Tanácsának kezdeményezésére, József Antall és Helmut Kohl akkori kormányfők támogatásával, az Európa-politikai Intézet szervezésében került sor. Ma a Magyar-Német Fórum a két ország közötti társadalmi kapcsolatok egyik legfontosabb intézménye. A fórum célja, hogy a résztvevők nyílt párbeszédben vitathassák meg a két ország társadalmi és gazdasági fejlődésének aktuális kérdéseit és olyan közös válaszokat fogalmazzanak meg, amelyek figyelembe veszik az európai integráció szempontjait is.

A Magyar-Német Fórum találkozási platformot nyújt az összes társadalmi csoport számára. Kétoldalú kezdeményezésként segíti a két ország közötti eszme- és véleménycserét a politika, gazdaság, kultúra, tudomány és civil szervezetek képviselői, szakértői között. Ezért a Fórum tevékenységének alapvető jellemzője a tárgyilagosság és a pártpolitikai kiegyensúlyozottság. Tekintettel a kétoldalú kapcsolatokban betöltött kiemelkedő jelentőségére, a Fórum munkáját kezdetektől fogva a legmagasabb szinten is támogatja a két ország kormánya, különösen a két külügyminisztérium.

Freitag, 14. Oktober 2011

12:00 Einschreibung und Imbiss

13:00 PLENUM

Begrüßung und Vorsitz

Prof. Dr. Péter BALÁZS

Ko-Präsident des Deutsch-Ungarischen Forums, Außenminister der Republik Ungarn a.D., Vizepräsident des Ungarischen Rates der Europäischen Bewegung, Budapest

Elmar BROK, MdEP

Ko-Präsident des Deutsch-Ungarischen Forums, Brüssel/Berlin

13:30 ERÖFFNUNG

Vorsitz

Prof. Dr. Péter BALÁZS

Elmar BROK

13:40 Ansprachen seitens der Regierungen beider Länder zu aktuellen Fragen der Europapolitik

Dr. János MARTONYI

Außenminister der Republik Ungarn, Budapest

Dr. Werner HOYER

Staatsminister im Auswärtigen Amt, Berlin

ca. 14:30 PANELDISKUSSION (Plenum)

Gesellschaftliche Integration in Deutschland und Ungarn: Handlungsfelder und Erfahrungen

Vorsitz

Prof. Dr. László J. KISS

Wissenschaftsdirektor, Ungarisches Institut für Internationale Beziehungen, Budapest

2011. október 14., péntek

Regisztráció és büfé

12:00

PLENÁRIS ÜLÉS

13:00

A levezető elnökök köszöntője

Prof. Dr. BALÁZS Péter

a Magyar-Német Fórum társelnöke, a Magyar Köztársaság volt külügyminisztere, az Európa Mozgalom Magyar Tanácsának alelnöke, Budapest

Elmar BROK, az Európai Parlament képviselője

a Magyar-Német Fórum társelnöke, Brüsszel/Berlin

MEGNYITÓ

13:30

Elnökök

Prof. Dr. BALÁZS Péter

Elmar BROK

Előadás a két ország kormányának képviselői részéről aktuális Európa-politikai kérdésekről

13:40

Dr. MARTONYI János

a Magyar Köztársaság külügyminisztere, Budapest

Dr. Werner HOYER

a Németországi Szövetségi Köztársaság Külügyminisztériumának államminisztere, Berlin

PANELVITA (plenáris ülés)

kb. 14:30

Társadalmi integráció Németországban és Magyarországon: cselekvési területek és tapasztalatok

Elnökök

Prof. Dr. KISS J. László

tudományos igazgató, Magyar Külügyi Intézet, Budapest

Statements

Markus MECKEL

Außenminister a. D., MdB 1990–2009, Berlin

Gergely PRŐHLE

stellv. Staatssekretär, Außenministerium der Republik Ungarn, Budapest

Dr. Gerhard SABATHIL

Direktor für Strategie, Koordination und Analyse, Europäischer Auswärtiger Dienst, Brüssel

Dr. Rita IZSÁK

Direktorin, Tom-Lantos-Institut, Budapest

Diskussion

16:30 Kaffeepause

17:00 **PANELDISKUSSION (Plenum)**

→ 18:30 Gesellschaftliche Integration in Deutschland und Ungarn und auf der europäischen Ebene

Vorsitz

Prof. Dr. Mathias JOPP

Direktor, Institut für Europäische Politik, Berlin

Statements

Zoltán BALOG, MdNV

Staatsminister für soziale Integration, Ministerium für Verwaltung und Justiz, Budapest

MinR Christoph HAUSCHILD

Leiter des Referats M II 1, Migration, Integration, Flüchtlinge, Europäische Harmonisierung, Bundesministerium des Innern, Berlin

Romani ROSE

Vorsitzender, Zentralrat Deutscher Sinti und Roma, Heidelberg

Vitaindító felszólalások

Markus MECKEL

korábbi külügyminiszter, a szövetségi parlament képviselője 1990–2009, Berlin

PRŐHLE Gergely

helyettes államtitkár, a Magyar Köztársaság Külügyminisztériuma, Budapest

Dr. Gerhard SABATHIL

stratégiai, koordinációs és elemzési igazgató, Európai Külügyi Szolgálat, Brüssel

Dr. IZSÁK Rita, igazgató, Tom Lantos Intézet, Budapest

Vita

Kávészünet

16:30

PANELVITA (plenáris ülés)

Társadalmi integráció Németországban és Magyarországon valamint európai szinten

17:00

→ 18:30

Elnököl

Prof. Dr. Mathias JOPP

igazgató, Európa-politikai Intézet, Berlin

Vitaindító felszólalások

BALOG Zoltán, országgyűlési képviselő

a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium társadalmi felzárkóztatásért felelős államtitkára, Budapest

MinR Christoph HAUSCHILD

osztályvezető M II 1, migráció, integráció, menekültek, európai harmonizáció, Szövetségi Belügyminisztérium, Berlin

Romani ROSE

a Németországi Szintik és Romák Központi Tanácsának Elnöke, Heidelberg

Ágnes OSZTOLYKÁN, MdNV
Budapest

Kurzstatement

Prof. Dr. DDr.h.c. Árpád SOMOGYI,
Member of the Board of Directors,
The Toxicology Forum, Berlin

Diskussion

19:00

Dinnerbuffet

auf Einladung der Botschaft der Bundesrepublik
Deutschland in der Republik Ungarn

Grußworte

Gesandter Klaus RIEDEL
Geschäftsträger a.i., Botschaft der Bundesrepublik
Deutschland in der Republik Ungarn, Budapest

Dr. József CZUKOR
Botschafter der Republik Ungarn in
der Bundesrepublik Deutschland, Berlin

Samstag, 15. Oktober 2011

9:00

Sitzungen der Arbeitsgruppen und des Jungen
Deutsch-Ungarischen Forums

→ 11:15

ARBEITSGRUPPE I

Zuwanderung und die europäische demographische
Entwicklung: Beispiele aus der östlichen Nachbarschaft
und dem Donaauraum

Vorsitz

Prof. Dr. Ellen BOS
Direktorin des Donau-Instituts, Andrassy Universität,
Budapest

OSZTOLYKÁN Ágnes, országgyűlési képviselő
Budapest

Felszólalás

Prof. Dr. DDr.h.c. SOMOGYI Árpád,
az igazgatótanács tagja,
The Toxicology Forum, Berlin

Vita

Álló fogadás

a Német Szövetségi Köztársaság magyarországi
Nagykövetségének meghívására

19:00

Köszöntő

Klaus RIEDEL
követ, id. ügyvivő, Németországi Szövetségi Köztársaság
Magyarországi Nagykövetsége, Budapest

Dr. CZUKOR József
a Magyar Köztársaság Németországi Nagykövete, Berlin

2011. október 15., szombat

A munkacsoportok és a Fiatalok Magyar-Német
Fórumának ülése

9:00

→ 11:15

I. MUNKACSOPORT

Bevándorlás és az európai demográfiai változások:
Példák a szomszédos országokból és a Duna térségéből

Elnököl

Prof. Dr. Ellen BOS
a Duna Intézet igazgatója, Andrassy Egyetem,
Budapest

Statements

Zsolt SPÉDER

Direktor des Instituts für Demographie, Budapest

David BARTELS

Leiter Stab EU-Beziehungen zu Osteuropa,
Auswärtiges Amt, Berlin

Prof. Endre SÍK

Dozent, ELTE Universität Budapest Lehrstuhl für Minderheitensoziologie, Forschungsleiter, TÁRKI, Budapest

Diskussion

ARBEITSGRUPPE II

Integration aus wirtschaftlicher Perspektive
und in Bezug auf den Arbeitsmarkt

Vorsitz

Dr. Zoltán CSÉFALVAY

Staatssekretär, Ministerium für Nationale Wirtschaft,
Budapest

Statements

Dr. Csaba LÁNG

Präsident der Deutsch-Ungarischen
Juristenvereinigung e.V., Freiburg

Dirk WÖLFER

Bereichsleiter Kommunikation, Deutsch-Ungarische
Industrie- und Handelskammer, Budapest

Tamás BIHALL

Vizepräsident, Ungarische Industrie- und
Handelskammer, Budapest

Diskussion

Vitaindító felszólalások

SPÉDER Zsolt

a Demográfiai Intézet igazgatója, Budapest

David BARTELS

osztályvezető, EU - Kelet-európai kapcsolatok,
Külügyminisztérium, Berlin

Prof. SÍK Endre

egyetemi tanár, ELTE Kisebbségsszociológia Tanszék,
vezető kutató, TÁRKI, Budapest

Vita

II. MUNKACSOPORT

A migráció és az integráció gazdasági szemszögből,
különös tekintettel a munkaerőpiacra

Elnököl

Dr. CSÉFALVAY Zoltán

államtitkár, Nemzetgazdasági Minisztérium,
Budapest

Vitaindító felszólalások

Dr. LÁNG Csaba

elnök, Német-Magyar Ügyvédszövetség,
Freiburg

Dirk WÖLFER

kommunikációs osztályvezető, Német-Magyar Ipari
és Kereskedelmi Kamara, Budapest

BIHALL Tamás

alelnök, Magyar Kereskedelmi és Iparkamara,
Budapest

Vita

Erste Tagung des Jungen Deutsch-Ungarischen Forums:
Identitäten und Identitätspolitik im Donauraum

Begrüßung

Hanna HORNYÁNSZKY-HITTNER
Ungarisches Außenministerium, Budapest

Einführung

Gabriella GÖNCZY
Collegium Hungaricum Berlin

Marie-Theres von SCHICKFUS
Stipendiatin der Gemeinnützigen Hertie-Stiftung /
Studienkolleg zu Berlin

Diskussion in Kleingruppen

A. Europäische Identität

Anita PÖRTL
Institut für Auslandsbeziehungen,
Stuttgart

B. Nationale Identitäten

Dóra KOVÁCS
Ungarisches Verteidigungsministerium, Budapest

C. Soziale Identitäten und Wirtschaftsstile

Hanna SCHMUCH
Stipendiatin des Ungarischen Parlaments, Berlin/Budapest

D. Kulturelle Identitäten

Eszter TÓTH
MitOst e.V., Berlin

**Kreative Pause mit dem Improvisationstheater der
Deutschen Bühne Szekszárd**

Moderation

Britta VARAN

Fiatalok Német-Magyar Fórumának elő ülése:
Identitások és identitás-politika

Köszöntő

HORNYÁNSZKY-HITTNER Hanna
Külügyminisztérium, Budapest

Bevezetés

GÖNCZY Gabriella
Collegium Hungaricum Berlin

Marie-Theres von SCHICKFUS
a közhasznú Hertie Alapítvány / Studienkolleg
zu Berlin ösztöndíjasa

Kiscsoportos vita

A. Európai identitás

Anita PÖRTL
Külföldi Kulturális és Gazdasági Kapcsolatok
Intézete, Stuttgart

B. Nemzeti identitás

KOVÁCS Dóra
Honvédelmi Minisztérium, Budapest

C. Szociális identitás és gazdasági attitűdök

SCHMUCH Hanna
a Magyar Országgyűlés ösztöndíjasa, Berlin/Budapest

D. Kulturális identitás

TÓTH Eszter
MitOst e.V. egyesület, Berlin

**Kreatív szünet a Magyarországi Német Színház
improvizációs színházával**

Moderátor

Britta VARAN

Zusammenfassung und Abschlussdiskussion

Johann-Jakob WULF
Young Citizens Danube Network, Budapest

11:15 Kaffeepause

11:45 Plenum

Vorsitz

Elmar BROK
Prof. Dr. Péter BALÁZS

Berichte und Empfehlungen aus den Arbeitsgruppen

Zusammenfassung und Ausblick insbesondere auf das 20. Jubiläum des Vertrags zwischen Deutschland und Ungarn über freundschaftliche Zusammenarbeit und Partnerschaft in Europa

Andor NAGY, MdNV
Vorsitzender der Ungarisch-Deutschen
Freundschaftsgruppe, Budapest

Manuel SARRAZIN, MdB
Stellv. Vorsitzender der Deutsch-Ungarischen
Parlamentariergruppe, Berlin

Vilmos SZABÓ, MdNV
Budapest

13:30 Imbiss

→ → Ende der Veranstaltung

Összefoglalás és lezáró vita

Johann-Jakob WULF
Young Citizens Danube Network, Budapest

Kávészünet

11:00

Plenáris ülés

11:45

Elnököl

Elmar BROK
Prof. Dr. BALÁZS Péter

A munkacsoportok beszámolóí és ajánlásai

Összefoglalás és kitekintés, különös tekintettel a Németország és Magyarország között kötött baráti együttműködésről és európai partneri kapcsolatokról szóló szerződés 20. évfordulójára

NAGY Andor, országgyűlési képviselő
a Magyar-Német Baráti Tagozat elnöke, Budapest

Manuel SARRAZIN, a szövetségi parlament képviselője,
a Német-Magyar Parlamenti csoport
elnökhelyettese, Berlin

SZABÓ Vilmos, országgyűlési képviselő
Budapest

Büféebéd

13:30

A rendezvény vége

← ←

Die Präsidenten des Deutsch-Ungarischen Forums |
A Magyar-Német Fórum elnökei

Elmar BROK, MdEP

Berlin/Brüssel

Prof. Dr. Péter BALÁZS

Budapest

Otto WOLFF von AMERONGEN †

Ehrenpräsident | tiszteletbeli elnök

Träger des Deutsch-Ungarischen Forums

A Német-Magyar Fórum rendezői

In der Bundesrepublik Deutschland | Németországban

Institut für Europäische Politik | Európa-politikai Intézet

Prof. Dr. Mathias JOPP

Direktor | igazgató

Netzwerk Europäische Bewegung Deutschland |

Németországi Európa Mozgalom Hálózat

Dr. Dieter SPÖRI

Präsident | elnök

Europa-Union Deutschland | Németországi Európa-Unió

StS a.D. Peter ALTMAIER, MdB

In der Republik Ungarn | Magyarországon

Ungarischer Rat der Europäischen Bewegung |

Európa-Mozgalom Magyar Tanácsa

József HÁMORI

Präsident | elnök

Europa Institut Budapest | Budapesti Európa Intézet

Prof. Dr. Ferenc GLATZ

Direktor | igazgató

Institut für Europäische Politik

Seit 1959 ist das Institut für Europäische Politik auf dem Gebiet der europäischen Integration tätig. Es zählt zu den führenden außen- und europapolitischen Forschungseinrichtungen der Bundesrepublik Deutschland. Das IEP arbeitet an einer Schnittstelle von Wissenschaft und Politik, Verwaltung und politischer Bildung. Die interdisziplinär und europäisch ausgerichteten Aktivitäten des Instituts zielen darauf, durch die wissenschaftliche Analyse von Problemen europäischer Politik sowie durch die Erarbeitung politischer Optionen zur Förderung der europäischen Einigung beizutragen.

Európa-politikai Intézet

Az Eurórapolitikai Intézet 1959 óta az európai integráció területén dolgozik. A Német Szövetségi Köztársaság vezető kül- és eurórapolitikai kutatóintézete között tartják számon, amely a tudomány valamint a politika, a közigazgatás és a politikai képzés metszés-pontjain dolgozik. Tevékenységét az intézet interdiszciplinárisan és európai megközelítésben végzi. Célja, hogy az európai politika problémáinak tudományos elemze és az erre épülő politikai opciók kidolgozása révén hozzájáruljon az európai egység megteremtéséhez.

Ungarischer Rat der Europäischen Bewegung

Die Europäische Bewegung ist eine internationale Organisation, deren Ziel es ist, auf der Basis der Achtung der Menschenrechte, der Prinzipien von Frieden, Demokratie und Freiheit und von Solidarität und Bürgerbeteiligung die Einigung Europas zu fördern. Sie wurde 1948 als Nachfolger des Internationalen Komitees für die Einheit Europas gegründet. Der Bewegung gehören heute über 40 nationale Organisationen und über 20 assoziierte Institutionen an.

Az Európa Mozgalom Magyar Tanácsa

Az Európa Mozgalom nemzetközi szervezet, amely az alapvető emberi jogok tiszteletben tartása, a béke, a demokrácia és a szabadság elvei alapján valamint a szolidaritás és állampolgári részvétel jegyében az európai egységet hivatott elősegíteni. A mozgalom 1948-ban a „Nemzetközi Bizottság Európa Egységéért” utódjaként alakult meg. Ma több mint 40 nemzeti szervezetet valamint több mint 20 társult intézményt számlál a Mozgalom.

Dank | Köszönetnyilvánítás

Die Veranstalter danken den Förderern der Aktivitäten des Deutsch-Ungarischen Forums:

A rendezők köszönetet mondanak a Német-Magyar Fórum támogatásáért a következő intézményeknek:

Außenministerium der Republik Ungarn, Budapest

A Magyar Köztársaság Külügyminisztériuma, Budapest

Auswärtiges Amt, Berlin

A Németországi Szövetségi Köztársaság Külügyminisztériuma, Berlin

Deutsche Botschaft, Budapest

A Németországi Szövetségi Köztársaság Budapesti Nagykövetsége

Magyar Telekom Nyrt., Budapest

Magyar Telekom Nyrt., Budapest

